

ผลของแผนการจำหน่ายผู้ป่วยต่อความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วย
โรคหลอดเลือดสมอง ในโรงพยาบาลระยะของ

นันทนวล ชูยิ่งสกุลทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2549

ISBN 974-502-817-1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของนันทวิมล ชูยิ่งสกุลทิพย์ ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ คีนาน)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ปทุมรักษ์)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ คีนาน)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ปทุมรักษ์)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษาวดี อัครวิเศษ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายใจ พัวพันธ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 22 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2549

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความตั้งใจ ความมุ่งมั่นของผู้วิจัย และได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ ดีนาน ซึ่งเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ปทุมรักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษาวดี อัครวิเศษ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายใจ พัวพันธ์ กรรมการผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ให้กำลังใจ ตลอดจนทุ่มเทเวลาอันมีค่าปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยความดีเสมอมา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณพ.ชาดิชัย ชลสุวรรณกุล พญ.นฤมล กมลสวัสดิ์ คุณเอิษา สุวรรณกุล คุณเยาวดี มณีทรัพย์ คุณเสาวนีย์ อุษตระกูล คุณสุทมน คลังทอง และเกศจักรพิศาล ภักสิทธิ์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลระยอง ในการอนุญาตให้เก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คุณอุบลรัตน์ บุญประสม หัวหน้าหอผู้ป่วยร่วมสุข 1 โรงพยาบาลระยอง ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสได้ศึกษาในระดับปริญญาโทและสนับสนุนโครงการแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ขอขอบคุณทีมแพทย์แผนกายกรรมและทีมพยาบาลหอผู้ป่วยร่วมสุข โรงพยาบาลระยองทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมถึงผู้ป่วยทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัยบางส่วน ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาถ่ายทอดความคิด ความรู้ และปลูกฝังให้มีการพัฒนาความคิด แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล และความภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ สมาชิกในครอบครัวที่ให้กำลังใจในการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

นันทวล ชูยิ่งสกุลทิพย์

46921511: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คำสำคัญ: ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง/ แผนการจำหน่ายผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง/

ความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

นิมิตล ชูยิ่งสกุลทิพย์: ผลของแผนการจำหน่ายต่อความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ในโรงพยาบาลระยอง (EFFECTS OF DISCHARGE PLANNING ON FUNCTIONAL INDEPENDENCE OF STROKE PATIENTS IN RAYONG HOSPITAL).

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: อาภรณ์ คีนาน, Ph.D., นฤมล ปทุมรักษ์, Ph.D., วัลภา คุณทรงเกียรติ, พย.ค. 153 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-817-1

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระหว่างกลุ่มที่ได้รับแผนการจำหน่ายกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการจำหน่ายตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มีสาเหตุจากการอุดตันหรือตีบตัน ที่เข้ารับการรักษารั้งแรกในหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลระยอง ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2548 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2549 จำนวน 70 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 35 ราย ซึ่งได้รับการดูแลโดยได้รับแผนการจำหน่ายผู้ป่วย และกลุ่มควบคุม จำนวน 35 ราย ซึ่งได้รับการจำหน่ายตามปกติ ทำการวัดระดับความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วยครั้งแรกภายใน 24 ชั่วโมงของการเข้ารับการรักษารั้งแรก และวัดครั้งที่สองเมื่อผู้ป่วยมาตรวจตามนัดที่แผนกผู้ป่วยนอกหลังจากจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลนาน 1 เดือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (Dependent t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ได้รับแผนการจำหน่าย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการทำกิจกรรมสูงขึ้น หลังได้รับแผนการจำหน่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ได้รับแผนการจำหน่าย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการทำกิจกรรมสูงกว่าผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ได้รับการจำหน่ายตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยสรุปว่า แผนการจำหน่ายผู้ป่วยที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการศึกษาถึงประสิทธิผลของแผนการจำหน่ายในระยะยาวต่อไป

46921511: MAJOR: ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)

KEYWORDS: STROKE PATIENTS/ DISCHARGE PLANNING/ FUNCTIONAL
INDEPENDENCE

NIMNUAL CHUYINGSAKULTIP: EFFECTS OF DISCHARGE PLANNING ON
FUNCTIONAL INDEPENDENCE OF STROKE PATIENTS IN RAYONG HOSPITAL.

THESIS ADVISORS: APORN DEENAN, Ph.D., NARUMOL PRATUMARUK, Ph.D.,

WANLAPA KUNSONGKEIT, Ph.D. 153 P. 2006. ISBN 974-502-817-1

The purpose of this quasi-experimental study was to compare functional independence of stroke patients from embolic or thrombotic admitted at medical units of Rayong Hospital from September 1, 2005 through March 31, 2006. Seventy patients were random sampling into 2 groups, 35 for an experimental group and 35 for a control group. Experimental group received developed-discharge planning care, whereas control group received regular-discharge planning care. Functional independence was measured 24 hours within admission and one month later after discharge at Out-Patients-Department. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, dependent t-test, and Analysis of Covariance (ANCOVA).

The results showed that:

1. The functional independence of stroke patients who received developed-discharge planning care was significantly higher than before received developed-discharge planning care ($p < .05$).
2. The functional independence of stroke patients who received developed-discharge planning care was significantly higher than those who received regular-discharge planning care ($p < .05$).

The findings of this study suggested that developed-discharge planning care could improve functional independence of stroke patients. Longitudinal study is recommended to evaluate long term effects of developed-discharge planning care.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
โรคหลอดเลือดสมอง.....	10
ผลกระทบของโรคหลอดเลือดสมอง.....	13
ความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง.....	18
การวางแผนจำหน่าย.....	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	41
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ อายุ และระดับการรู้สติ (GCS).....	50
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสามารถในการทำกิจกรรม.....	50
เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการทำ กิจกรรม	52
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance)	53
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	54
สรุปผลการศึกษา	54
อภิปรายผล.....	55
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	70
ภาคผนวก ก การพิทักษ์สิทธิ์สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	71
ภาคผนวก ข แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย.....	72
ภาคผนวก ค แผนการจำหน่ายผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง.....	73
ภาคผนวก ง แบบบันทึกการปฏิบัติตามแผนการจำหน่ายผู้ป่วย.....	79
ภาคผนวก จ แบบประเมินความสามารถในการทำกิจกรรม.....	81
ภาคผนวก ฉ คู่มือบทบาทของบุคลากรทีมสุขภาพ	88
คู่มือสำหรับแพทย์.....	92
คู่มือสำหรับพยาบาล	104
คู่มือสำหรับเภสัชกร	110
คู่มือสำหรับโภชนาการ	115
คู่มือสำหรับนักกายภาพบำบัด	119
คู่มือการติดตามของหน่วยงานเวชกรรมสังคม.....	141
ภาคผนวก ช คู่มือการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองสำหรับผู้ป่วยและครอบครัว.....	147
ภาคผนวก ซ แบบประเมินการรับรู้ของผู้ป่วย.....	151
ภาคผนวก ฌ แบบประเมินระดับการรู้สติ Glasgow Coma Scale	152
ประวัติย่อผู้วิจัย	150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ สถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ ประวัติโรคประจำตัว ร่างกายซีกที่ เป็นอัมพาต/ อ่อนแรง สถานบริการสุขภาพใกล้บ้าน ของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม..... 47
2	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ อายุ และระดับการรู้สติ (GCS) ระหว่างผู้ป่วยกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม..... 50
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสามารถในการทำกิจกรรม ก่อนและ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง..... 50
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสามารถในการทำกิจกรรม ก่อนและ หลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม..... 51
5	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วย ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 52
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) ของคะแนนความ สามารถในการทำกิจกรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังการ ทดลอง 53

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2 รูปแบบการจำหน่ายผู้ป่วยของแมคกีเฮนและคูตัน	31
3 แผนภาพขั้นตอนแผนการจำหน่ายผู้ป่วยของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	45